

גליון תשע"ט (שנה י"ז)

פרשת ויצא תש"פ

התפלל פעמיים מנחה בטעות האם בתפלה השניה יכול לצאת חובת ערבית אע"פ שכיון למנחה?

בפרשתן כ"ח י' ויצא יעקב מבאר שבע וגו' ויפגע במקום וגו'.

איתא בגמ' ברכות כ"ו ע"ב יעקב תקן תפלת ערבית שנאמר ויפגע במקום וילן שם ואין פגיעה אלא לשון תפילה.

יש לחקור מי שהתפלל בטעות פעמיים מנחה ואחד לאחר פלג המנחה האם בתפלה השניה יכול לצאת חובת ערבית אע"פ שכיון למנחה או דילמא כיון שכיון בתפלה זו לצאת חובת מנחה אינו יכול לצאת חובת מעריב.

הנה בשו"ת בצל החכמה חלק ה' סימן כ"ב נשאל מאדם שמנהגו להתפלל תפלת מנחה לאחר פלג המנחה רק באותו יום בגלל שהיה בדרך אירע שהתפלל מנחה גדולה, שוב שכח כי התפלל כבר ומחמת הרגלו התפלל עוד פעם תפלת מנחה לאחר פלג המנחה, ונשאל האם בתפלת מנחה זו השניה שהיתה אחר פלג המנחה יצא ידי חובת תפלת ערבית ככמו שמבואר בשו"ע אור"ח סימן רל"ג סעי' א' שאם בדיעבד התפלל ערבית מפלג המנחה ולמעלה יצא, או דילמא כיון שהתפלל תפלה זו שלאחר פלג המנחה לשם תפלת מנחה אינו יוצא בה ידי חובת תפילת ערבית.

והשואל רצה לפשוט שאלה הנ"ל: מהא דאיתא בשערי תשובה סימן תכ"ב סק"ג מובא במשנה ברורה סימן תכ"ב ס"ק ד' שאם שכח לומר יעלה ויבא בתפלת שחרית דראש חודש ואחר שכבר התפלל ג' ראשונות על דעת להתפלל מוסף, נזכר שלא אמר יעלה ויבא בשחרית יסיים התפלה בשל שחרית ואח"כ יתפלל מוסף, הרי דג' הראשונות אף שהתפלל אותן לשם מוסף עולות לו לתפלת שחרית, וא"כ ה"ה כאן היה ראוי לומר שתפלת מנחה השניה אף שהתפלל אותה לשם מנחה תעלה לו לתפלת ערבית, שהרי גם בנתכוון לתפלה זו יוצא בה יד"ח תפלה אחרת.

ודחה לו הבצל החכמה: דשאני התם שהתפלל ג' ראשונות לשם תפלת מוסף בזמן שהיה ראוי גם לתפלת שחרית, ולהכי שפיר סבירא ליה שיכול לסיים התפלה בשל שחרית, אבל בשאלה דידן שהתפלל תפלת מנחה מפלג המנחה ומעלה, דמבואר בשו"ע סימן רל"ג סעי' א' שמי שנהג כרבנן להתפלל מנחה עד הלילה שוב אינו יכול להתפלל ערבית מפלג המנחה ולמעלה, וממילא מאחר שמנהגו להתפלל תמיד מנחה אחר פלג המנחה, לא הויה לגבי דידיה מפלג המנחה עד הערב זמן תפלת מעריב, על כן אין להחשיב תפלה זו לתפלת מעריב לצאת בה ידי חובת אותה תפלה.

ואע"ג דמבואר בשו"ע שם, דבדיעבד אם התפלל תפלת ערבית מפלג המנחה ולמעלה יצא, גם אם מנהגו להתפלל תמיד מנחה עד הלילה, יש לומר דהיינו דוקא אם מתפלל אותה לשם תפלת מעריב.

וכן מפורש ברבינו יונה ברכות דף י"ח מדפי הרי"ף ע"ב ד"ה דעבד מובא גם בבית יוסף סימן רל"ג ד"ה ומ"ש והוא שיעשה שכתב מיהו בדיעבד אם התפלל תפלת ערבית "בכונה" לצאת מפלג המנחה ואילך יצא וכו' עכ"ל, והיינו כיון דלהנוהג כרבנן, מפלג המנחה ואילך אינו זמן תפלת ערבית, על כן אינו יוצא ידי אותה תפלה רק בנתכוון לצאת תפלת ערבית כר' יהודה, וא"כ כשהתכוון גם בתפלתו השניה שאחר פלג המנחה לשם תפלת מנחה, לא יצא בזה ידי חובת תפלת ערבית, אלא ששיטת הרבינו יונה בזה לאו כו"ע היא עיין בית יוסף סימן רל"ג שאחר שהעתיק דברי רבינו יונה הנ"ל כותב ועכשיו נהגו העולם להקל בכך אעפ"י שמתפללים תפלת מנחה אחר פלג המנחה לא נמנעו להתפלל ערבית ג"כ באותה שעה, ואף על גב דהוי תרי קולי דסתרן אהדדי אפשר שסומכים על מה שכתב הרא"ש בשם ר"ת דלענין תפלה הקילו וכן כתב ג"כ הרשב"א עיין ספר בית הבחירה לרבינו המאירי ברכות דף כ"ז א' שדעתו כי דוקא ביום אחד אין ראוי לו להתפלל מנחה וגם ערבית אחר פלג המנחה אבל מיום ליום אין לחוש כלל ואין כאן משום תרתין דסתרן אהדדי דבדרבנן לא חיישינן ע"ש, לדבריהם גם מי שרגיל להתפלל מנחה אחר פלג המנחה, אם באיזה יום התפלל מנחה גדולה שפיר מתפלל באותו יום תפלת ערבית אחר פלג המנחה כי באותו יום הוי לדידיה אחר פלג המנחה זמן תפלת ערבית לפי דעתם, א"כ בשאלה שלנו כיון שהתפלל מנחה גדולה נמצא באותו יום הוי אחר פלג המנחה זמן ערבית לגביה, וכיון שכן גם אם התפלל אז תפלת י"ח לשם מנחה שפיר יוצא בה ידי חובתו תפלת ערבית, כיון שהוא זמן תפלת ערבית דומיא דהתפלל ג' ראשונות לשם מוסף, שיכול לסיים התפלה בשל שחרית כמבואר בשערי תשובה ובמשנה ברורה הנ"ל כיון שהוא זמן תפלת שחרית.

ומסיק: וכיון שהדבר תלוי במחלוקת, יעשה תנאי שאם לא יצא ידי תפלת ערבית בתפלה השניה שהתפלל מפלג המנחה ומעלה לשם תפלת מנחה, אז תהיה תפלה זו שהוא מתפלל עתה לשם תפלת ערבית, ואם יצא בתפלה שניה הנ"ל יד"ח תפלת ערבית אז תהיה תפלה זו לשם נדבה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
שלוחא דרבנן
הרב **יעקב שמעון שר** שליט"א
נזר עסקנים בחצר הקודש צאנז
וסגן ראש עריית נתניה
לעילוי נשמת אמו
האשה החשובה
מרת **רויזא**
בת הרב **חיים שרגא פאוויל** ע"ה
נפטרה י' כסליו תשע"ד
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הגאון **שמואל דוד הכהן פרידמן** שליט"א
בארא פארק
מח"ס הנפלאים שדה צופים בדידי הוה עובדא וכו'
לעילוי נשמת הגאון האדיר לממשלת התורה
רבי **נתן געשטעטנער** זצ"ל
מח"ס להורות נתן אב"ד קרית אגודת ישראל בני ברק
נלב"ע י"ד כסליו ת.נ.צ.ב.ה.
יהא רעוא וזכותו של הגאון
תגן עליו להתברך בכל מילי דמיטב

גליון זה נודב ע"י ידידינו
המכבד את ה' מגרונו
הרב **אביש בראדט** שליט"א
בארא פארק
לעילוי נשמת אביו
הרב **אהרן שלום בן הרב נחמיה ז"ל**
נלב"ע י"א כסלו ת.נ.צ.ב.ה.
ולעילוי נשמת אחיו
הרב **אלעזר בן אהרן שלום ז"ל**
נלב"ע כ"א כסלו ת.נ.צ.ב.ה.

שכח להתפלל מעריב במוצאי שבת

האם ביום ראשון צריך לומר אתה חוננתנו בשחרית?

יש לחקור מי שכח להתפלל מעריב במוצאי שבת דקימ"ל דבשחרית צריך להשלימו ולהתפלל פעמיים שמונה עשרה האם צריך לומר ברכת הבדלה אתה חוננתנו או דיילא אין צריך.

הנה בשו"ת הרדב"ן ח"א סימן שס"א, מובא במגן אברהם סימן רצ"ד ס"ק א' כתב דאף אם לא דהבדיל על הכוס במוצאי שבת ולא התפלל ערבית אין צריך לומר אתה חוננתנו בשחרית.

אבל במגן אברהם סימן רצ"ד **חולק על זה**: דכיון דבערבית היה חיוב להזכיר ובתקנה הראשונה בגמ' היתה ההבדלה רק בתפלה וגם עתה עיקרא דתקנתא היא בתפלה ולכן צריך להזכיר.

ובהגהות רבי עקיבא איגר אורח חיים סימן רצ"ד סעיף א' כתב דבתפלה ראשונה דשחרית מזכיר אתה חוננתנו וכן בליכא השלמה כלל בהזיד ולא התפלל ערבית דמזכירו בתפלת שחרית וראיתי בספר תוס' שבת דהעתיק דברי המג"א דבשחרית בתפלה הב' שהיא לתשלומין ערבית מזכירו ולא נזכר מזה כלום כאן במג"א ולענ"ד העיקר דמזכירו בתפלה הראשונה.

ובערוך השלחן סימן רצ"ד כתב ולענ"ד העיקר כדעיה ראשונה דוודאי אם לא היה לו כוס מחוייב להזכיר כדי לצאת חובת הבדלה בתפלה, אבל כשהיה לו כוס ויצא חובת ההבדלה, נהי נמי דבהתפלל אח"כ צריך להזכיר, מיהו במתפלל למחר דמי למי שלא התפלל מנחה בע"ש דמתפלל ערבית שתיים של שבת כמ"ש בס"י ק"ח וה"ל כן הוא ובימים אי ליכא הבדלה, וחובת הבדלה הרי כבר יצא.

ולענין הלכה: פסק במשנה ברורה סימן רצ"ד ס"ק ב' אם שכח להתפלל מעריב, מתפלל שחרית שתיים ואינו מזכיר אתה חוננתנו לא בראשונה ולא בשניה, במה דברים אמורים כשכבר הבדיל מאתמול על הכוס, אבל אם לא הבדיל כלל דיש עליו עדיין חיוב מצות הבדלה יזכיר אתה חוננתנו בשחרית בתפלה שניה שהיא להשלמה ואח"כ צריך להבדיל ג"כ על הכוס, ועיין בבאר הלכה סימן רצ"ד סעיף א' בהרחבה וגם העיר על הרע"א שטובר שמבדיל בראשונה.

איך יכול להיות שהשבע שנים שעבד יעקב בשביל רחל היה בשבילו

כימים אחדים הרי דבר שרוצים מאוד כל יום נראה אלף שנים?

בפרשתן כ"ט **ויעבוד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אותה.**

והקשו הראשונים: דאיפכא מיסתברא דבדרך כלל דבר שמאוד אוהבים ורוצים כל יום שעובר ואין את זה זה כמו אלף שנה, א"כ לכאורה הויה גרעותא שאפילו שעבר שבע שנים זה נראה ליעקב כמו ימים אחדים, כך מקשה בחוקוני, וכן בריב"א, וכן בפננת רז"א, וכן החיד"א, וכן במהר"ל דסקין.

איכא כמה תרוצים:

א. אלו שאל מתחלה לכן ליעקב ק' שנים ברחל מרוב אהבתה היה עובדם ולכן היו בעיניו ה' שנים כימים אחדים כאדם הרוצה לקנות מקח מן השוק ומרוב תאוותו דומה ששוה יותר ממה ששמין אותו, כך תירץ בריב"א על התורה.

וכן כתב בבכור שור בפרשתן ויהיו בעיניו כימים אחדים שלא תתמה למה אמר שבע שנים, היה לו לומר שנה או שנתיים, מגיד לך שכל כך היה אוהב את רחל, שעדיין נראה לו שהוא אונה את לבן, שנתן לו אשה יפה כזאת, בשביל עבודה מועטת.

ב. אחר שהשלים יעקב ה' שנים שהיה בעיניו כימים מועטים מרוב אהבתו אותה. כאדם שטורח טורח גדול בעד אוהבו ודומה לו למעט מרוב אהבתו. וכן עקר שהרי כתוב מקרא זה אחר ויעבוד עמו, כך תירץ בריב"א על התורה.

ג. ע"פ מה דאיתא ברמ"א אע"ה סימן נ"ה ס"ק א' בשם הראשונים שארוס וארוסתו לא ידורו בבית אחד לפני נישואיהם, משום שיש לחוש שיקוצו זה בזה ויבואו לידי שנאה מחמת שרואין תדיר זה את זה, לכן מדגישה התורה כאן קדושתו של יעקב אבינו שאף על פי שדר שבע שנים בבית אחד עם רחל לפני נישואיהם לא נשתנה אהבתו והיו בעיניו כימים אחדים בלבד וזהו בגלל עוצם קדושתו שהיה כולו קודש לה', כך תירץ במהר"ל דסקין בפרשתן, וכן בהר צבי בפרשתן.

ד. שמחמת האהבה שאהב יעקב את רחל עבד כל השבע שנים עבודה שלימה בשלימות הלב באהבה ובחשק נמרץ כאלו לא היה עובד בעדה כי אם יום אחד בלבד שבודאי היה עוסק ביום הזה במלאכה בשלימות רב מהחשק שיגיעו בסוף היום, כך כל יום השבע שנים כולם היו ימים אחדים כאלו לא עבד כלל אתמול ולא יעבוד למחר כי אם יום הזה בלבד אשר עבודת יום אחד בלבד בשביל עסק גדול כזה ודאי הוא בכל השלימות, כך תירץ בבאר מים חיים בפרשתן.

ה. שירא יעקב שלא יעליל עליו לבן לומר שלא עבד כראוי על כן עבדהו עבודה שלימה יותר משאר פועלים כי הן נודע זמן עבודת הפועלים הוא מעת יציאת השמש על הארץ עד שקיעתה כמאמר הכתוב תהלים ק"ד כ"ב כ"ג תזרח השמש וגו' יצא אדם לפעלו, וכמאמר חז"ל בבא מציעא פ"ג ב' וכן נפסקה הלכה בחושן משפט סימן של"א ברמ"א אבל הוא העיד על עצמו גנובתי יום וגנובתי לילה הייתי ביום אכלני חורב וקרר בלילה ותדר שנתי מעיני מה שאין שום פועל עושה כן כדי שלא יהיה שום מקום להרמאי לבוא עליו ברמאותו, ולזה אמר ויהיו בעיניו כימים אחדים פירוש כאלו נתאחדו הימים זה בזה ונעשו יום אחד ארוך כי לא היה לו מנוחה גם בלילה כשאר פועלים רק עבד תמיד בכל ה' שנים כאלו היה יום אחד ממש בלי הפסק לילה ומנוחה ושינה ונעשו הימים אחדים זה בזה, כך תירץ בבאר מים חיים בפרשתן.

האם יעקב אהב את רחל אחרי שהתחתן עם לאה

פחות ממה שאהב לפני זה או יותר?

בפרשתן כ"ט ל' **ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה**

יש להקשות: על מה שכתוב ויאהב גם את רחל, דמשמע שעיקר אהבתו של יעקב היה בלאה, וגם את רחל אהב, הרי היה להיפך, כך מקשה במדרש רבה בפרשת, וכן הרמב"ן, וכן ברבינו בחיי.

איכא כמה תרוצים:

א. גם בא לרבות שאפילו שפחתה וכל אשר לה, היה אוהב יותר משפחת לאה וכל אשר לה, כך תירץ במדרש רבה בפרשתן.

ב. גם לרבות שהיה מרבה זקוקו עמה יותר מלאה, כך תירץ במדרש שכל טוב בפרשתן.

וכן כתב באור החיים הקדוש ז"ל טעם אומרו גם ב' פעמים, ואולי שיכוין לרבות שבא בתוספת קביעות אצלה, והוא אומרם ז"ל ב"ד פרשה צ"ח שהיתה מטתו בקביעות אצל רחל, ולזה אמר ויבא גם אל רחל, ואומר ויאהב גם את רחל פירוש מלבד תוספת האמור, עוד הוסיף לה שאהבה יותר מלאה, ותמצא כי כפי הטבע ההתמדה תמעיט האהבה, וכמו שאמר הכתוב משלי כ"ה פן ישבעך ושנאך, וההרחקה תוליד התאוה, והוא סוד מים גנובים ימתקו, ולזה רמז הכתוב באומרו ויבא גם אל רחל בתוספת קביעות, ואף על פי כן גם אהב אותה ולא נתמעטה האהבה מצד זה הגם שהיה מתמיד אצלה ולא אצל לאה, ושיעור תיבת מלאה הוא מלאהוב לאה.

ג. הכונה שאהב את לאה, אבל רחל יותר. וזה בהפך ממה שהוא טבע העולם לאהוב יותר האשה שידע אדם ראשונה, וכמו שדרשו רז"ל סנהדרין כ"ב ב' אין אשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי ולפי שאהבה זו היתה שלא כדרך כל הארץ, הוסיף ואמר גם את רחל, כך פירש הרמב"ן ז"ל, וכן ברבינו בחיי, וכן בספרונו, וכן בחוקוני.

ד. נראה לפי שיתרון החכמה בא מן הסכלות כיתרון האור הבא מן החושך, כי אין ניכר איזו מעלה עד אשר רואין ההעדר ורואין זה כנגד זה, אז נראה ביותר יתרון החכמה והאור, כך יעקב היה אוהב את רחל מצד עצמה, ונוסף על אהבה זו עוד הוסיף בה אהבה מצד לאה, כי ראה את זו כנגד זו ונגלה ביותר יתרונה של רחל, זה שנאמר ויאהב גם את רחל מלת גם בא לרבות תוספת האהבה הנמשכת לרחל מן לאה, ומ"ם של מלאה אינה מ"ם היתרון, ויש אומרים שתוספת אהבה זו נמשך מלאה בעבור שמסרה סימניה ללאה, ודבר זה חשב לה לצדקה על כן הוסיף בה אהבה, כך תירץ בכלי יקר בפרשתן.

ה. כי עיקר היותו של יעקב בבית לבן היה מחמת רחל כידוע, אפס על ידי רחל שבעבורה היה בבית לבן גרם שתהיה גם לאה לאשתו, ונמצא רחל היא הגורמת שלאה גם כן היתה לאשתו. ובאהבתו את רחל אהב אותה בעצמה, ועוד אהבה יתירה שהיא הגורמת לו שצדקת כלאה תהיה גם כן לאשתו. וזהו שאמר ויאהב ג' את רחל, פירוש ועוד אהבה היה אוהב אותה לרחל, מלאה; פירוש על ידי לאה שהיתה אשתו, ורחל שהיא הגורמת, ניתוסף ביעקב אבינו עוד אהבה לרחל, כך כתב בקדושת לוי בפרשתן.

ברכת מזל טוב לידידינו העומד לימיננו בכל עת
הרב **יחזקאל הכהן וואלף שליט"א**
בעל מהדורות מעדני אשר ממלכת כהנים
לרגל שמחת אירוסיו בנו
ידידינו הבה"ח המופלג בתור"ש כמר **יהודה אריה נ"ו**
עב"ג בת ידידינו הרב **יעקב שווארץ שליט"א**
יהא רעוא שבזכות מעשיו הכבירים
ירווח נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

ברכת מזל טוב לידידינו
המסור לגיליון בלב ונפש
החתן המופלג בתור"ש יראתו קודמת לחכמתו
כמר **חנניה יו"ט ליפא דיטל נ"ו**
מבחיירי ישיבת סאטמאר בני ברק
ומחשובי המעירים במדור מכתבים למערכת
לרגל שמחת אירוסיו בשעה טובה ומזלחת עב"ג בת הרב החסיד **דוד מאיר וייס שליט"א** ירושלים
וברכת מזל טוב לאביו ידידינו הרב **יחזקאל לייב שליט"א** בני ברק
יהא רעוא שבזכות מעשיו הכבירים ירווח נחת
מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

מערכת

"קול המעדנים"

ניתן לשמוע שיעורי המעדני אשר בהלכה ואגדה
שנאמרו בקהלות הקודש בארץ ובחול

במספר **079-5702714**

וכן קול הלשון ישיר **073-2951280**

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן

משיב כהלכה שינון וידיעת ההלכה - הלכות שבת
כל השאלות הם משרוע ומשנה ברורה

א [חידוד. עירוי ממצקת. בסעודת ליל שבת, נשאר מעט מרק בצלחתם של נתנאל ושל דוד, נתנאל הלך למטבח לקח עם מצקת מרק מתוך סיר המרק שעמד על הפלטה, ושפך אותו על המרק שבצלחתו שכבר היה צונן לגמרי. חמש דקות אחרי זה הלך דוד למטבח ועשה בדיקת כפי שעשה נתנאל. לדוד אסור היה לעשות זאת ולנתנאל מותר, מדוע? (אותה מצקת, אותה כמות מרק קר בצלחות).

ב [שאלה קידוש בליל שבת, שאלה והערה. בצאתם מבית הכנסת לאחר תפילת ערבית של ליל שבת, נוהגים ר' יצחק ור' זוהר וחברים לשבת על ספסל הנמצא בחצר בית הכנסת, או לעמוד בחצר בית הכנסת ולשוחח ביניהם. לאחר מכן פונים כל אחד לביתו לערוך את הקידוש ואת סעודת ליל שבת. האם הם נוהגים נכון?

ג [שאלה. הכנסת שקית עם מים לחמין. הגב' גרין העמידה ביום שישי בצהריים את סיר החמין על הפלטה של שבת. החמין היה מבושל כל צורכו. כדי למנוע מהחמין יתייבש או ישרף, הכניסה הגב' גרין לסיר החמין מבעוד היום גדול, שקית ובה מים, כדי שאם יחסרו מים בחמין תחורר בשבת את השקית ובכך יתווספו מים לחמין. האם מותר לגב' גרין לעשות זאת: א. כשהשקית טמונה כולה בתוך החמין? ב. כאשר רק חלק מהשקית מכוסה בחמין?

ד [שאלה. - דיני ריצה ורפואה. האם מותר לרוץ בשבת כדי להספיק ולאכול בקידוש שנערך בבית כנסת אחר? והאם מותר לרוץ בשבת כדי שיהיה לו תיאבון לאכול?

מדור אחודה חידה

ה [חידה. איזה דינים בהלכות צדקה למדו מפרשתנו מיעקב אבינו.

ו [חידה. היכן רמזו שכן המענג את השבת.

ז [חידה. איך פועל יכול להיקרא צדיק, ומה זה שייך לפרשתנו.

ח [יש להעיר. בגמ' סנהדרין [צ"ט ב]: בימי קציר חטים - מאי נפקא מינה, אמר רבא בר רב יצחק אמר רב, מכאן לצדיקים שאין פושטים ידיהם בגזל, וצ"ע מה החידוש שצדיקים לא פושטים ידיהם בגזל הרי אפילו אנשים פשוטים צריכים להקפיד על זה.

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה יידבקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 ל-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעזה"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח טבת

שמות הזוכים לחודש חשוון יפורסמו שבוע הבא אי"ה

אשה שחלתה ואסרה על בעלה שלא יספר לאף אחד

האם לאביה מותר לספר?

בפרשתו ל"ב א' וישכם לבן בבוקר וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אתהם וגו'.

וכתב בספורנו על הפסוק הנ"ל כבר אמרו חז"ל מגילה ט"ו ע"מ א' אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך אמנם סיפר ברכת לבן לבנותיו, להורות שברכת האב אשר היא על בניו בכל נפשו בלי ספק ראוי שתחול יותר בסגולת צלם אלהים המברך כאמרו בעבור תברך נפשי.

וכן בפלא יועץ ערך ברכות כתב שברכת אב ואם קרובה להתקיים, מפני שהם מברכים מלב ונפש כרחם אב על בנים, ולכן יש לאדם להתאמץ ולהשתדל מאוד לקבל ברכת אביו ואמו.

וכן בספר מעבר יעבק שפת אמת פרק י"ג כתב וז"ל ברית כרותה לשפתי ברכת הורים, להיות עודפת על ברכת האחרים, להיות נפש הבנים עלולים תחתם.

והנה בחשוקי חמד יומא דף ד' עמוד ב' נשאל באשה בת שלושים וחמש חלתה ל"ע במחלה קשה, האשה בקשה מהרופא ומבעלה לא לספר לאיש על דבר מחלתה, והבעל מסתפק אם לספר זאת לאביה כדי שיתפלל.

ומסיק: דאיסור חמור הוא גלגות סוד, כמבואר במשלי כ' י"ט גולה סוד הולך רכיל, ונאמר בגמ' יומא ד' ע"ב מנין לאומר דבר לחבירו שהוא בבל יאמר עד שיאמר לו לך אמור, שנאמר "וידבר ה' אל משה לאמר" וכתוב בספרי הקדמונים שהמגלה סוד של הזולת מבלי רשות, מתגלגל לעולם כשהוא אילם. ונאמר ב"חפץ חיים" איסור רכילות כלל ח' סעיף ה' חייב אדם להסתיר סוד אשר יגלה לו חבירו דרך סתר... כי יש בגילוי סוד נזק לבעליו, וסיבה להפר מחשבתו, גם בזה הוא יוצא מדרך הצניעות, והוא מעביר על דעת בעל הסוד.

ומסיק: שאם הדבר ישפיע לא טוב על האב, עד כדי כך שלא יוכל לצום ביום הכיפורים, ומצב בריאותו ידרדר, פשוט הוא שאסור גלגות לו, ויש לעשות הכל כדי להעלים ממנו את מחלתה, אולם אם אין מצבו של האב כל כך חמור, נראה שיש לספר לו את מצב בתו כי תפילת אב מתקבלת, כמו שכתוב בספרנו הנ"ל ויעוין בפירוש הטור על התורה פרשת יתרו שכתב שלכן כתוב למען "אריכון" ימך ולא כתוב "אריכו", כי המכבד את הוריו, הם יתפללו עבורו והם בתפלתן יאריכון ימך. לכן עלינו לספר לאב כדי שיתפלל, ויש להניח שאילו היתה הבת יודעת את מעלת תפלת האב היתה מתרצה שיודיעוהו.

האם יש מלאכים שאין להם כנפיים לעוף

ואין יכולים לעלות השמימה רק עם סולמות?

בפרשתו כ"ח י"ב ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו.

והקשה בספר הפליאה המיוחס לתנאים וכן בש"ך על התורה מתלמידי האר"י הלא המלאכים הם בעלי כנפיים, ומדוע היו צריכים סולם כדי לעלות למעלה.

הנה הרא"ש על התורה על הפסוק פרשת בראשית ו' ב' ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה וגו' מביא מה דאיתא במדרש טובת כתיב נערה בתולה צדקת היתה וכשירדו בני האלהים א"ל תשמעי לנו וא"ל לא אשמע לכם אם לא תעשו הדבר הזה שתתנו לי כנפים שלכם כד"א שש כנפים לאחד נתנו לה כנפיהם מיד פרחו לשמים ונמלטה מן העבירה ואחזה פני כסא והקב"ה פרש עליה עננו וקבלה וקבעה במזלות והיינו מזל בתולה והמלאכים נשאר בארץ ולא יכלו לעלות עד שמצאו סולם שיעקב אבינו חלם ועלו, הדא הוא דכתיב והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו.

הנה ידוע המעשה של איזה תלמיד חכם שאמר לקבור את כל כתביו ובאו לשאול את החתם סופר וצ"ל אז אמר שייבאו לו דף אחד מהכתבים ורצה לראות מה כתוב שם וראה שהקשה שם מדוע היה צריכים המלאכים סולמות לעלות לשמים הרי יש להם כנפיים, ותירץ דהיו מלאכים צעירים ולא היה להם כוח לעוף לכן היה צריכים סולמות, וציוה הגה"ק החתם סופר שאם זה התורות באמת צריך לגנוז את כתביו, עיין בספר שמעות טובות בפרשת להגאון יוסף שלמה גליק שליט"א בפרשתו ויש שמספרים מעשה הנ"ל שהגאון שואל ומשיב צחק על קושיא זו ותירוצו הנ"ל אבל הראו לו שבספר הקנה מתרץ כן כיבד את הרב שאמר לו קושיא הנ"ל, עיין בספר יפה שיחתן חלק ב' ע"מ נ"ב מהגאון הצדיק רבי אלחנן הלפרין ז"ל.

תגובות אפשר לשלוח

עד יום ב' בערב

להרב אשר אנשיל שוורץ שליט"א רח"ת תכלת מרדכי 15/4 רמת בית שמש

לבירורים בכל ענייני המערכת, בטל: 053-3166560

מייל: m0533166560@gmail.com

פקס: 077-4448278

עכתבים לצעררת

מדוע בחתונה מוחלים כל עונותי גם לכל הנלוים לחתן

מה שכתבתם שלשה טעמים להסביר חידושו של הדגל מחנה אפרים פרשת בא שהחתן מוחלין לו כל עונותיו ולכל הנלוים אלו.

הגאון המפורסם רבי שמאי קאה נראס שליט"א

דומ"ץ מחזיקי הדת, אבנת תורה, הישר הנמוך, בת הרוחא רדיבת מיז, לשכת הפוסקים ביהר עליות, אוצר הפוסקים סודאן, קנין תורה פמנט ירושלים (כדור) נראה לומר עוד כמה טעמים, א} דחול' רצו שיבואו הרבה אנשים לשמוח החתן כמו שכתב בשיטה מקובצת בחובות י"ו ע"מ א' בשם תלמידי רבינו יונה דאע"ג דיש אנשים מספיק לשמחו יש ענין שילכו יותר לשמחה, וכיון דכל מי שהולך לשמחה מוחלין עונותיו משום הכי ירצו לו אחר לילך לשם לשמחה ב} ע"פ מה דאמרו חז"ל מגילה ג' ע"ב ב' דמבטלין תלמיד תורה בשביל הכנסת כלה, וכדי שלא יחשוש דמי שהולך לשמח החתן יהיה עליו שמץ של ביטול תורה, לכן מוחלין לכל הבא לשמח גם על חטא של ביטול תורה שנגרם ע"י שבא לשמח החתן, ג} כיון דאיתא בוזהר הקדוש שהם בעלמא דקשטו גם באים להשתתף בשמחת חתן וכלה ואם היה שם בעלי עבירותיש מניעה שלא ירצו לבא לכן מוחלין לכל הנלוים לחתן כדי שיוכלו לבוא, ונראה להעיר דלפי חידוש של הדגל מחנה אפרים אפשר ליישב מה שהקשה בדרך פקודין מדוע אין מזהירין עידי קידושין יעשוש תשובה כמו שמהירין עידי הגט ולפי הנ"ל אתי שפיר משום העדים שנלוים לחתן מוחלין עונותיהם, א"כ אין להם עונות שיצטרכו לשוב עליהם.

הרה"ג חיים שלום ברנסדופר שליט"א קרית צאנו נתניה

הנהיג חכמים יחיים יחושע פאלק נ"י ח"ת דרכי אבות צאנו נתניה

נראה להעיר, מה שהסביר כ"ק מרן האדמו"ר מצאנו שליט"א בקבלת פנים לנשואי נכדו בחודש שעבר ע"פ מה דאיתא באגרא דפירקא בפרשת פנחס את קמ"ו, נאמר לי משם קדוש ישראל הרב הקדוש שלמה מקארלין זצלה"ה ה"ל, שאמר שם המדרש, בשעה שאמר הקב"ה לאלהיו שיצטרך להיות בכל ברית מילה שבישראל, אמר אליהו, אתה ידעת שאני מקנא לשמך יתברך, הנה אם יהיה הבעל ברית בעל עבירה או המוהל או אחד מהקהל לא אוכל לסבול להיות שם, והבטיחו השי"ת שיכפר כולם, ונראה לי שזה מרומם בפסוק שהרי פינה הוא אליהו, וקיים שמימינו בסיני וד"ה סיני פתח סיני ס"ו ע"ב כ"ה, וכתבו "ותחת אשר קנא לאלקויו וכפר על בני ישראל" כי הואיל ומלת קנאה הוצרך להיות אצל כל ברית ולא יוכל לסבול, ע"זי גורם הכפרה לישראל כי הוצרך השי"ת להבטיחו כ"ל, ע"כ, יש לומר דאף האבות הקדושים כאשר מכריחים אותם להיות בשמחת צאצאיהם, הלא לפעמים כאשר יראו את מצב הדור יתמלאו צער ועגמת נפש מכך ולא יוכלו לשמוח כלל, על כן לענעם מוחל הקב"ה את עונותיו כל המשפתים.

הרה"ג משה יחיאל הכהן ראטה שליט"א ירושלים

הרה"ח ספר בפתחה לספרו לך נחת להודות והספיך טעם כי כשיש שמחה בין שנים, הרי השמחה מאחדת אותם לאחד, וכמו שכתב החיד"א בספרו ראש דוד ושמתחם לפני ה' אלקים כיון שאתם באחדות או קרינן בכם ושמתחם לפני ה' כי כח האחדות גדול יותר. ולכן המשמח חתן ע"י השמחה הוו כמצאיות אחת שלימה, ולכן מחילת העוון של הפנינה גם המשמחו.

הרה"ג רבי מתיחיה ישראל הרוויטץ שליט"א לייקווד מנהר ספר "אוצרות הים" על מסכת ברכות

נראה לצייץ עוד כמה טעמים, א} בספר ליקוטי יהודה מובא בשם השפת אמת שחז"ל אמרו שעל ידי זנות אנדרלמוסיא באה לעולם הורגת רעים וטובים ורודאי מדה טובה מרובה לכן על ידי נישואין של בני ישראל שנעשה בקדושה גם לרעים יש טובה, ב} בספר ששלחנא של מלכים מבאר כי מחילת העונות לחתן הוא חסד מאת הקב"ה תלת אפשרות לאדם לערוך שנינו ומתפכה לטובה בכל מהותו ודרך חייו לקרוא בנין ביתו והקמת ששלת הדורות אמנם אם נשארים חבירו וידידיו באותו מצב שוב אינו יכול לחולל את השינוי הראוי שכן במהרה יושפע וישוב למציאותו הקודמת ונמצא שהועילה מחילת העונות והכפרה של החתן ולא מילאה את יעודה ולכן מוחלין גם לכל הנלוים אל החתן כפי רעיו וידידיו שבתוכם חיי ומלווים אותו לחופה ואז יוכל לשוב למציאות השונה המחושת ויחד עמם יתעלה ויתהפך לטובה.

מדוע כל האבות היו עקורים מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתם חוץ מיעקב וכי לתפלתו הקב"ה לא התאוה

מה שהקשתם בשם אחרונים למה כל האבות היו עקורים, מפני שהקב"ה התאוה לתפלתם, חוץ מיעקב אבינו, וכי הקב"ה לא התאוה לתפלתו.

הגאון מגלילא הכהן רבינוביץ שליט"א מח"ס "גם אני אודר" ופרוס יוסף החדש" על המועדים

נראה ב"ה לתרץ שני תירוצים (דח"ס א) יעקב אבינו היה רגיל כבר בתפילה על כל דבר, וכמו שכתוב ויחי' כ"ה א"ש לקחתי מיד האמורי "אחרי" ובקשתי, ותירגם אונקלוס "בצלתי ובבעות" ב) יעקב אבינו הרי היה איש יושב אהלים, שלמך כל הומן, וכתבו במשנה ברוה' כ"ה ע"ב ש"תלמידי חכם יכול למנוע מלומר הרבה תחינות ובקשות, וטוב יותר שילמוד במקומם.

הרב יעקב ישראל מיונער שליט"א לינדן

אפשר לומר שיעקב היה מרבה בתפלה שהרי כשנשא את נשיו היה גר אצל לבן, והיה נמצא במקום סכנה, וכן מבואר ברש"י פרשת וישלח ל"ב ה' בשם המדרש שיעקב אמר לעשו "עם לבן הרשע גרתי ותר"ג מצות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים", ודאי היה מתפלל בכל עת שהקב"ה שימרנו מלבן, ושלא ילמוד ממעשיו הרעים ושיהיה לו יכולת לשמור תורה ומצוות, וא"כ לא היה צורך שהוא יהיה עקר, שהרי בין כך היה מתפלל בכל עת משום שהיה נמצא במקום סכנה.

האם חתן עושה בדרך כלל תשובה מאהבה

מה שדנתם בענין מחילת עונות של חתן דהריא תשובה מאהבה.

הרה"ג רבי אלעזר שוורץ שליט"א ר"מ בכתב סופר בני ברק

נראה להעיר, דלפי זה הבנתו המנהג שבקבלת פנים לפני החופה אומרים מוסר לחתן על העונות, וכעבור כמה שעות במצוה האנוני אומרים עליו מלות שבחים איך ייתכן שבכמה שעות הוא התהפך מחוטא לצדיק ותלמיד חכם אלא כידוע שתשובה מאהבה דומת ענינים כוכביים אז בקבלת פנים מעוררים את הודונתו כדי שעל ידי תשובה מאהבה בחתונה יתהפך הכל לזכויות וזה מה שמזכירים במצוה טאנץ.

מדוע לאה לא היה עקרה הרי הקב"ה מתאוה לתפלתו של צדיקים

מה שכתבתם בשם באר מים חיים בפרשת ויצא על הפסוק וירא ה' כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה, מדאמרי ויפתח את רחמה משמע שהיה סתום והקב"ה פתחו והוא מפני שאמרו חז"ל למה היו האמהות עקרות מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים ואם כן גם לאה היתה ראויה להיות עקרה ואך מחמת כי ראה ה' כי שנואה לאה וחס הקדוש ברוך הוא אולי לא יצאה יעקב להתפלל עליה. ואף על רחל שאהב אותה, אמר ממך מנע ולא ממני, מכל שכן בלאה שלא היה מתפלל עליה, ועל כן וירא ה' כי שנואה לאה ויפתח את רחמה אבל ורחל עקרה כמו שהיה נגזר על האמהות מכבר שתינה עקרות כי אותה אהב ועליה ודאי יתפלל והקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים.

הגאון רבי דוד לייסיצין שליט"א ראש כולל היכל התלמוד ת"א

נראה להעיר, כיון דכתבי ואיני לאה רכות עקב תפילות וכוונות שלא תיפול בגורלו של עשוי, א"כ הקב"ה מילא את האותו לתפילת צדיקים מהבכיות של לאה ולא צריך שתהא עקרה. מעדתי אשר: וזיתם לכוין לדברי הקדושת לוי שכתב דלכן לא היה לאה עקרה שהיא כבר בכתה והתפללה מספיק.

מדוע כשמתפללים על זיווג צריך להתפלל שלא יהא שטף מים רבים בבית

מה שהקשתם בשם המהרש"א והמגיד תעלומה לבני יששכר על הא דאיתא בגמ' ברכות ח' ע"א א' על הפסוק "על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא" דלדח טיטה הכוונה היצריך להתפלל על אשה היינו זיווג וקשה דלפי זה א"כ מה הפירוש של סוף הפסוק שצריך להתפלל רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו, דלכאורה אין לזה שום פירוש, ותרצתם בכמה אופנים.

הרה"ג רבי שמשון בלומנטל שליט"א ר"מ בישיבת צאנו נתניה

נראה להעיר, מה ששמעתי פעם מבעל דרשן בשם החיד"א דהנה בקריעת ים סוף עברו בני ישראל קטע מסוים בתוך הים כחצי גורן עגולה ועברו י"ב שבטים ב"ב שבילים כל שבט בשביל אחר כמו שנאמר לגזור ים סוף לגורים, והנה כאשר תעשה י"ב שבילים כחצי גורן עגולה נמצא כל שביל שמעל חבירו נעשה ארון יותר ונמצא שהיו שבטים שעברו בדרך קצרה יותר והיו שבטים שעברו בדרך ארוכה יותר, והנה אמרו חז"ל סוטה ב' ע"מ א' קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף וזה בקשת החסיד לעת מצא זו אשה, אך בקשתו רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו, היינו שלא יצטרך להתמתן זמן רב כבדרך הארוכה רק שילך בזמן קצר כמו שבקריאת ים סוף היו שהלכו בזמן קצר, והיו שהלכו בזמן ארוך, וזה כוונת הפסוק לשטף מים רבים היינו שהיו נתרבה זמן הליכתם בשטף מים.

מדוע כשיעקב ביקש על שיהא לו בנים ביקש על עושר ולא על בנים

מה שהקשתם בשם אחרונים על מה שכתוב במדרש רבה פרשת תולדות על הפסוק ויעתר יצחק לה' מלמד ששפך תפלתו בעושר, דיש להקשות יצחק שלא היה לו ילדים, מדוע לא התפלל על בנים והתפלל רק על עשירות, ותרצתם בכמה אופנים.

הרה"ג יצחק קדמן שליט"א שעלבים

נראה לצייץ שהרה"ק מברז'אן הוב"ד ובקונטרס "באר הפרשה" (להנהג' ריא"א בירומן שליט"א בפרשה תערה י"ד הביא מעשה באדם עשיר שלא זכה לשש"ק, וביקש מרבי מאיר פפרמישלאן שיברכו, ואמר שמוכן לוותר על עושרו ובלבד שיזכה לבנים. ורבי מאיר הוכיחו שלא טוב ביקש, שהרי הרי השם תקצר לברכו בתרתי, בנים ועושר כאחד, ועפ"י זה הסביר הרה"ק מברז'אן את המדרש הג"ל שהבאתם, שהרי ביקש היה עשיר גדול כדברי רש"י תולדות כ"ז ב"ד ולפיכך התפלל שיזכה לעושר ובנים כאחד, שהרי האמין בהקב"ה שיכול לתת לו בנים ואעפ"כ להשאירו בעשירותו.

הרה"ג יואל אברהם מושקוביץ שליט"א כולל אסטמרי בית שמש

נראה לצייץ מה שתירץ בעצי חיים בפרשת ששפך תפילתו בעושר, הכוונה בחינת עושר, שיהיה רק טוב דלכן צדיק לעולם טוב לו, וזה נכלל גם שיתברך בבנים.

הרה"ג נתן רייך שליט"א קרית הבעש"ט מחת תקוה

נראה לתרץ, דאין הכוונה שהתפלל על עשירות אלא שהתפלל בעשירות בריבוך כך כתבו לו הראשונים.

מדוע היה לעשיו טענות על יעקב שלקח לו הבכורה הרי מכר לו את זה מדעתו

מה שהקשתם בשם הראשונים על מה שכתוב בפרשת תולדות ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמיים את בכורתו לקח והנה עתה לקח את ברכתו וגו' דיש להקשות למה אמר עשיו שיעקב לקח הבכורה בעקבה ורמיא והלא מכרה לו מרצון טוב, ואם עשו בשאט נפש ביה הבכורה מה פשעו של יעקב בזה, ותרצתם בכמה אופנים.

הבה"ח יעקב יוסף לייפער נ"י מבתידי ישיבת טשעבץ

נראה לצייץ תירוץ נפלא מאד"ה הגה"ק בעל הקול אריהז"ע בספרו בפרשתן ו"ל כי באמת יעקב ועשו חלקו עצמם בנחלת שתי עולמות ויעקב נטל לו עוה"ב ועשו עוה"ז, והנה לו עניני עוה"ז הם דרך ומבוא לעוה"ב כמאחז"ל התקן עצמך בפרודודו כדי שתכנס לטורקלין כי אין יכולין לקיים המצוות אם אין לו טוב עוה"ז וא"כ ממילא מה שצריך ליכח מעוה"ז לצורך קיום התורה הוי כמו דרך שהולכים בו לעוה"ב ומוכרח עשו ליתן מחלקו ליעקב, וזה הכונה בא אחיך במרומה ובמדרש בחכמת תורתו והיינו שלקח עפ"י דין תוה"ק שאין לו דרך אחרת לבוא אל חלקו שר עוה"ב שהוא ע"י התורה רק ע"י עוה"ז וע"ז אמר עשו הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים ר"ל שבפעם זה שלקח הברכות עקב אונתו פעמיים כי את בכורתו לקח היינו שקנה הבכורה, זה אני מוחל לו במחילה גמורה דהוא ענין רוחני עוה"ב אבל והנה ועתה יעקב, עקב ברכתו ר"ל שאני רואה שכל כוונתו ה"י מה שנטל העוה"ב כדי שעשיו יהיה לו גם בעוה"ז א"כ בפעם אחת עקבתי לפנים, אבל באמת כונתי יעקב לאן כן היה כי היקרי אצלו ה"י באמת רק עוה"ב רק משום שנוה"ב א"א להשיג בלא עוה"ז ע"כ נתן דעתו ולבו על עניני עוה"ז, וכנ"ל.

גליון זה נודב ע"י ידידיו הרב **שלמה בנימין** שליט"א בית שמש לרגל שמחת נישואי בתו תח"י במו"ט ע"ג הבה"ח המופלג בתוריש כמר **אליהו קויט** נ"י בנו של הרב **פנחס זעליק קויט** שליט"א וברכת מזל טוב לאביו ידידיו הרב **משה צבי בנימין** שליט"א ירושלים יהא רעוא שבוכות זיכו רבבות וירוח נחת ויצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידיו הרה"ג רבי **יצחק קאף** שליט"א מייסד ומנהל ת"ת עצי אמת לרגל יומא הדולול רבה של הרה"ק הבית עין ז"ע החל ב"יב כסליו יהא רעוא שבוכות של בעל ההילולא תגן עליו להתברך בכל מילי דמיטב

גליון זה נודב ע"י ידידיו הרב **נפתלי גענדו** שליט"א בית שמש לרגל שמחת אירוסין בתו תח"י במו"ט ע"ג הבה"ח המופלג בתוריש כמר **מרדכי סאוויצקי** נ"י בנו של ידידיו הרה"ג **אליעזר שליט"א** ירושלים וברכת מזל טוב לאביו ידידיו הרב **יוסף גענדו** שליט"א מאנסי ולחמו רב **מנחם מנדל שטיינמנץ** שליט"א ירושלים יהא רעוא שבוכות זיכו רבבות וירוח נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידיו הרב **יעקב סגל** שליט"א בית שמש לעילוי נשמת אביו ידידיו הרה"ג רבי **שמעון אלעזר סגל** ז"ל בן הרב **ישראל מרדכי שליט"א** נלב"ע י כסליו תשע"ד ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידיו הדרוש טוב לעמו מגדולי מכה הרבים הרה"ג **אביחי יהודה כהן** שליט"א בית שמש לרגל שמחת נישואי בנו ידידיו הבה"ח המופלג בתוריש **יוסף טובי** נ"י מבתידי ישיבת בעלזא חיפה ע"ב"ג בת הגאון **פרץ מייארי** שליט"א רב קהילת זו ההתורה חיפה יהא רעוא שבוכות זיכו רבבות וירוח נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידיו הרב **יוחנא ליב דיטל** שליט"א בני ברק לרגל שמחת אירוסין בנו החתן המופלג בתוריש ויהא קודמת להכמתו ידידיו כמר **חנה י"ט ליפא דיטל** נ"י מבתידי ישיבת אסטמרי בני ברק מחשבו המערים מרומם מכתבים למערכת לרגל שמחת אירוסין בשעת טובה ומנוחת ע"ב"ג בת ידידיו הרב החסיד **דוד מאיר וייס** שליט"א ירושלים יהא רעוא שבוכות זיכו רבבות וירוח נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה